

Vedlegg til informasjon om gebyr og endring i praksis for kostnader. Fremgangsmåte for prøvetaking av muslinger og forsendelse til laboratorium.

Fremgangsmåte for prøvetaking av muslinger og forsendelse til laboratorium

1. Planlegging av prøveuttak – informere Mattilsynet

Driftsansvarlig for næringsmiddelforetak skal planlegge prøveuttak for de prøver som Mattilsynet skal dekke og melde fra om dette til Mattilsynets avdelingskontor.

2. Registrering av prøvetakingspunkt

Det skal loggføres hvor i anlegget (eller produksjonsområdet) prøvene tas, hvilket dyp og til hvilket tidspunkt (dato og klokkeslett). Det skal oppgis kartkoordinater for det spesifikke prøvetakingsstedet. Ikke godt nok med koordinater i Fiskeridirektoratets register over tillatelser, da dette ikke representerer selve prøvetakingsstedet i anlegget. Prøvedyp skal angis, da prøvetakingsdypet vil kunne ha betydning for forekomster av algegifter og forurensning i muslinger. For prøvetaking av naturlig bestander skal også prøvetakingspunktet oppgis tilsvarende. Tidspunkt for prøvetaking er viktig, da analysen av E.coli i skjell primært skal utføres 24 timer etter prøveuttak.

3. Følgeskjema for skjellanalyser

Følgeskjema fylles ut og legges ved prøven. Ett skjema skal følge hver prøve. Alle relevante felter i følgeskjemaet skal fylles ut. Det er to følgeskjema for innsendelse av skjellprøver, som er aktuelle. Et for toksinanalyser av skjell til NMBU, mens øvrige analyser av skjell skal til Havforskningsinstituttet i Bergen. Prøver som følges av uleselige skjema eller ufullstendig utfylte skjema vil ikke bli analysert.

4. Prosedyre for prøvetaking av levende muslinger

Ved uttak av skjellprøver må prøvene være representative for det aktuelle høsteområdet i selve anlegget og bestå av samme art. Prøvene må tas ut slik at de ikke forurenses av prøvetaker eller prøvetakingsutstyr.

Tabellen under gir oversikt over mengden prøvemateriale som skal sendes til laboratoriet for analyse. Skjellene størrelse må være minst 4 cm for blåskjell og minst 10 cm for kamskjell. Mengden skjell av hver art er bestemt ut fra at det må være nok materiale til de ulike analysene, samt at det skal være en mest mulig representativ prøve

Parameter	Blåskjell	Kamskjell	Østers
Tungmetaller	25 skjell, kan fryses	10 ferske, hele skjell	25 skjell (kan fryses)
Mikrobiologi	50 ferske, hele skjell, men maks 0,5 kg	10 stk ferske, hele skjell	15 stk ferske, hele skjell
Marine biotoksiner, kun kjemisk	1 kg ferske, hele skjell (må gi minst 150 g rå skjellmat)	Minst 10 ferske, hele skjell (må gi minst 150 g rå skjellmat)	1 kg ferske, hele skjell (må gi minst 150 g rå skjellmat)

Informasjon om prøvetaking:

1. Skjellprøven må være en samleprøve som er representativ for hele vannsøylen hvor skjellene som skal høstes befinner seg. For blåskjell kan man for eksempel ta noen skjell nederst, noen midt på og noen øverst på samler/strømpe. Disse blandes, for så å fordeles til de ulike analysene.
2. Dersom det tas prøver av muslinger som ikke dyrkes i hengekulturer, må prøvene være representativ for det området hvor muslinger skal høstes for omsetning.
3. Skjellene må renses for påvekstorganismer og skylles rene for mudder og liknende i sjøvannet der de tas ut for å unngå forurensning av skjellene ved prøvetaking og forsendelse.
4. Pass på at bøtter eller annet som skjellprøven oppbevares i er rent. Skitne bøtter eller annet prøvetakingsutstyr kan påvirke analyseresultatet!
5. Prøvene pakkes i rene plastposer, gjerne to utenpå hverandre for å unngå lekkasje eller forurensning.
6. Plastposene med prøvene pakkes i nye rene isoporkasser.
7. Følgeskjemaet pakkes sammen med prøven i isoporkassen. Det skal bare være ett følgeskjema per prøve, også hvis noen skjell skal analyseres for tungmetaller og andre for mikroorganismer. I så fall krysses det av for begge analysene i følgeskjemaet. Følgeskjemaet må pakkes i egen plastpose for ikke å bli revet eller tilsølt.
8. Det legges kjøleelementer på toppen av kassen. Skjellene må oppbevares som kjølevarer (så nær 0°C som mulig) før og under transport til laboratoriet. Isoporesken lukkes, bindes med tape og merkes med "skjellprøve".
9. Spesielle hensyn:
 - Prøvetaking til mikrobiologiske analyser:
 - Prøven må analyseres innen 24 timer etter prøveuttak.
 - Prøven må tas ut mandag morgen og sendes med over natten-ekspress til laboratoriet.
 - Hvis det har gått for lang tid fra prøveuttak til analyse kan det gi feil resultat på antall mikroorganismer. Det er derfor veldig viktig å skrive riktig klokkeslett for prøveuttak i følgeskjemaet.
10. Prøvetaking til fremmedstoffanalyser:
 - Prøven kan fryses før den sendes til analyse
 - kamskjell må sendes ferske. Det er kun gonader og rogn av kamskjell som analyseres for fremmedstoffer, og hvis kamskjellene fryses og deretter tines kan det bli lekkasje av tungmetaller fra andre organer.